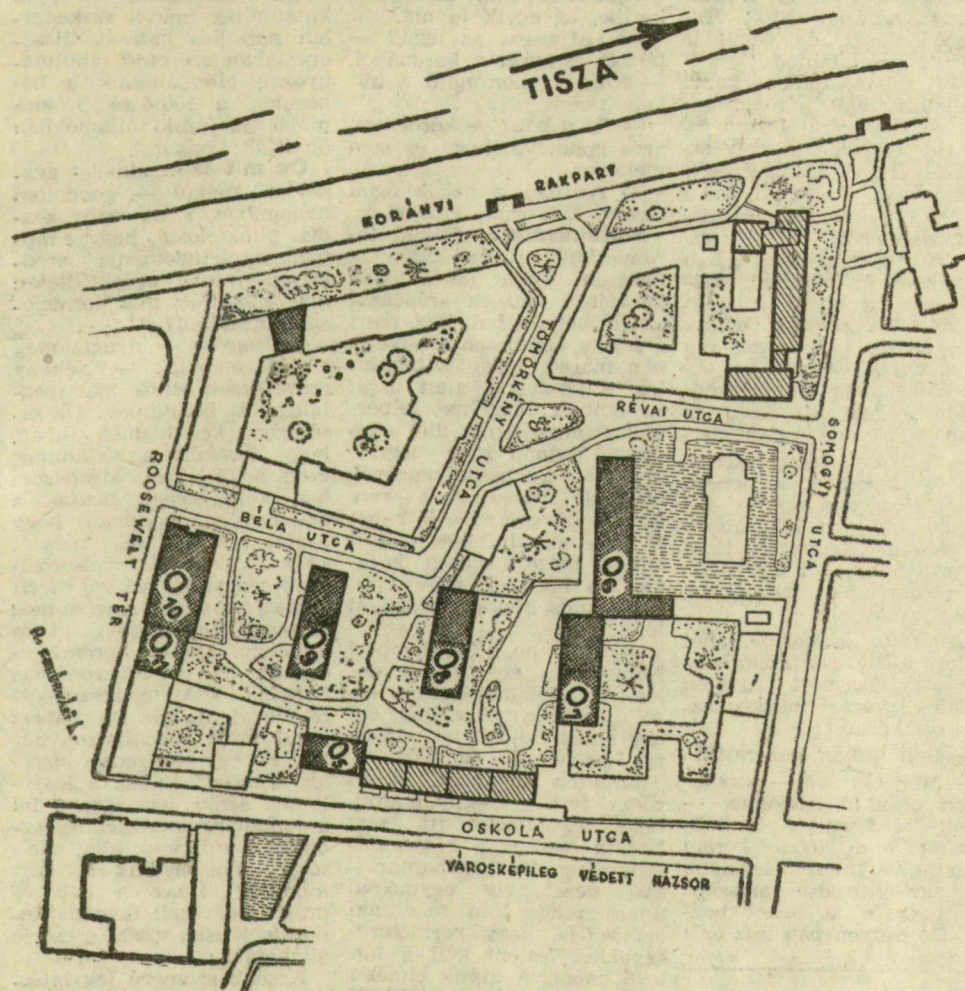

Jó ütemben halad az Oskola utcának és környékének rendezése

Napirenden van és jól halad — mint ezt lapunkban jelentettük — az Oskola utcának és környékének rendezése, Borvendég Béla Ybl-díjas építóművész terve alapján. A rendezés során eddig már az Oskola utcában 4 épületet 24 lakással átadtak rendeltetésének. Ennek az épületsornak a lezárását képezi a helyszínrajzon látható, 05-ös jelzésű lakóépület, amelynek most készül a műszaki terve. A 05-ös jelzésű lakóház építését 1964-ben kezdik, s ugyanakkor be is fejezik. Az épületnél aluljárót alakítanak ki a Tömörkény utca vonalában.

Jelenleg végzik a 09, 010, 011 jelű házak építését. A többszintes házakat jövőre adják át rendeltetésének, összesen 89 lakással. Készülnek a műszaki tervei a 06, 07 és 08 jelű épületeknek. Ezeket a házakat összesen 106 lakással 1964-ben adják át. A 06-os épületet szintén levegős aluljáróval kötik össze a kialakuló kert-

várossal, illetve a Beloiannisz térről. A Tisza partján, a Korányi rakpart felőli oldalon, a Majakovszkij Kolégium melletti foghíjon már épül a központi politechnikai tanműhely.

Az Oskola utca és a Ti-

szapart közötti rész rendezése — a terv szerint — 1964-ben teljesen befejeződik. A rendezés során — a helyszínrajzon is látható — kertváros jellegű lesz a negyed, s ebbe jól illeszkednek a korszerű házak.

Január 1-én rendszeresítik az ultrarövidhullámú rádióadást

Hazánkban néhány éve két ultrarövidhullámú rádióadó működik kísérleti műsorral. A budapesti és a pécsi URH-állomás eddig kizárólag zenei műsort sugározott. Az ultrarövidhullámú rádióadás kísérleti jellegét most megszüntetik, s január 1-től már rendszeres lesz az adás. Az új év első ultrarövidhullámú műsora reggel 5 óráig azonos a Kossuth- és a Petőfi-adó műsorával (tánczene). Utána naponta 18—22.30 óra

között adnak URH-műsort. Újdonság, hogy a zenei műsorokon kívül friss híreket, zenetörténeti és ismeretterjesztő tudományos előadásokat, irodalmi műsorokat is sugároznak URH-n. Január elején színházi adás is lesz, a Vígyszínházról közvetítik a Lysistratét. A Kossuth- és a Petőfi-rádió komoly zenei produkcióit ezekkel egyidőben a jövőben az URH-adó is sugározza, s terveznek néhány külön URH-be-

ros... Egy hónapra ismét az idegenek kedves vendéglátó gazdájává lettünk: megkezdődtek a szabadtéri játékok.

Még a lottó is ide jött szerencsét próbálni. Szegeden sorsoltak: 30, 41, 45, 59, 72. Jó számok voltak, vagy nem? Kár utólag bosszankodni!

AUGUSZTUS

Az egész világ nagy eseménye, tehát a szegedieké is: Nyírkolajev őrnagy és Popovics alezredes páros úrrepülése. Napokig foglalkoztatta az embereket ez a csodás hóstét. A Dél-Magyarország augusztus 5-én rendkívüli kiadásban jelentette be a nagy eseményt.

Egy tutaj nem tutaj. A hónap közepén érkezett meg a második is, s ezzel ismét élővé vált egy réges-régi szegedi jellegzetesség, a tiszaí fausztatás. Mindenki örült neki. S mindenki megbámulta 20-án azt a rengeteg gyönyörű gépkocsit, mellyel 23 diplomata látogatott el Szegedre, ismerkedni a várossal, s megnézni a szabadtéri előadást.

SEPTEMBER

Tizenkétezer általános és ötezer középiskolás diákot vitt útja 4-én reggel az iskolákba. Megkezdődött a tanítás a geodói iskolában is. Tizenötödike igazán szép napja volt e hónapnak. József Attila nevét vette fel a Szegedi Tudományegyetem. Elégtétel a költőnek s olvasóinak! Még egy oktatással kapcsolatos esemény: elkészült a központi politechnikai műhely a Madách utcai iskolában.

Szeptemberben egyébként megtalálták a várva várt forró vizet Újszegeden, s a futballszurkolók számára sem hatott hideg zuhanyként, hogy ha rövid időre is, de az NB I-ben első helyre került a SZEAC.

OKTÓBER

De sokat csuklott október 3-a óta a csuklós villamos. Mondják, ezen a napon érkezett meg Szegedre, némelyek látták és le is fényképezték. Néhány vakmerő ember azt állította, hogy már utazott is rajta. De senki sem hitt nekik. Viszont a nagy gömb alakú gáztartály mellett elkezdtek egy újabb alapozást. Megjavul a város gázellátása, s ebben senki sem kételkedik.

Október a pártkongresszusra való készülődés jegyében telt el: ekkor rendezték az üzemi, a városi, s a járási pártértekezleteket, melyeken a szegedi dolgozók legjobbjai mondták el tapasztalataikat, foglaltak állást a szocialista-

építés, a párt politikája mellett. Nemcsak szóban, hanem magatartásban is: a kubai válság sem rendítette meg az embereket. A békés alkotás egyik hírnöke volt a 28-i esemény: a Magyar Hájó- és Darugárban vízre bocsátották a Szeged nevű folyam-tengerjáró hajót.

NOVEMBER

Egyre több szó esett már a következő esztendőről, 1963-ról. Például arról, hogy a Közlekedési Építő Vállalat jövőre 34 millió forint értékű munkát végez Szegeden, vagy arról, hogy az új KRESZ-nek megfelelően elkészítették a városi forgalom módosítási tervét. 17-én áadták az Orvostudományi Egyetem új kollégiumát. 18-án Dobi István nyújtotta át dr. Rácz Attilának Szegeden a Népköztársaság címerével díszített aranygyűrűt, amelyet mindvégig kitűnő tanulmányi eredményeivel érdemelt ki.

November 20-án összeült a Magyar Szocialista Munkáspárt VIII. kongresszusa. Nem szorul magyarázatra, hogy Szegednek is ez volt a legnagyobb eseménye az 1962-es évben. Mérőföldkő: jóváhagyása a párt eddigi politikájának, irányelveinek és terveinek a szocializmus alapjait megteremtő országban. Még a kongresszus utolsó napjaiban a japán, majd 28-án a bolgár, az algériai és a dán testvérpártok kongresszusi küldötteivel találkoztak a szegediek. A hónap vége felé teljesítette éves tervét a szalámigyar. 29-én gazdaság programmal technikai napok kezdődtek.

DECEMBER

Itt a tél, jönnek az ünnepek. Biztos jelle: a boltokba megérkezett a déligyümölcs. 11-én kiosztották az úrlapokat a februári országgyűlési és tanácsválasztásokra, megkezdődött a választópolgárok összeírása. Az üzemek útnak indították utolsó exportszállítmányaikat. Télapó- és fenyőfát-ünnepségek, 680 legjobban tanuló úttörő vette körül a megyei tanácsháza üvegcsarnokában felállított 15 méteres fenyőt. Karácsonyi vásár, lesóványodott pénztárcák. Az év utolsó napjairól még nincs mit mondani, inkább jelen, mint múlt. Tegnap volt, de holnap már tavalyi hó...

A kalendárium becsukódik. Lehet, sőt biztos, hogy sok minden kimaradt belőle. Kinek-kinek kelleme-sebb, vagy kellemetlenebb emlékei is vannak. Mindazt, ami épült, vagy ami történt, úgysem lehet teljességgel felidézni. De hogy szép volt az 1962-es év és gazdag, abban egyetérthet mindenki. Talán csak az új év, 1963 pipálhatja le!

Fehér Kálmán

Emberi veseátültetés Szegeden

Új műtéti beavatkozás

első hazai alkalmazása

Szántó István menthetetlen!... Orvosai megállapították, hogy mindkét veséje rövidesen végképp felmondja a szolgálatot. Tudja az egész Szántó család, csak a nagy-beteg fiatalember nem. Ő még reménykedik, szedi a gyógyszer, szenved, tűr, vár. A mama vigasztalja, Gabriella, Pista nővére a legkülönbözőbb tréfákkal tereli el betegségéről a figyelmet, s közben majd szétpattan a feje, mit lehetne még tenni?...

Az orvosok megtanácskozták a helyzetet és a szegedi nyomdai szerelőt felveszik a sebészeti klinikára, ahol két ízben is alkalmazott művese-kezeléssel hátrítják el a pillanatnyi veszélyt. Sajnos, az élő szervet nem pótolhatja tartósan a művesekészülék és végleges javulásra, a csődbe jutott veseműködés helyreállítására nincs remény.

— Ilyen esetben csak egy másik, ép, új vese beültetése lehetne a megoldás — közlik a családdal a klinikán.

— Ezt meg tudják csinálni? — érdeklődnek fokozódó izgalommal.

— A világon már végeztek jó néhány ilyen műtétet és volt amelyik eredményesnek bizonyult. Nálunk Magyarországon még nem került erre sor, de ha van olyan családtag, aki az egyik veséjét felajánlja és az illető szervezettel erre megfelelő, akkor megkíséréljük... Nem csekély áldozatról van szó...

Másnap hárman állnak az adjunktus előtt. Jelentkezett Pista nővére, öccse és húga: Gabriella, Laci és Zsóka.

— Én adom..., én adom..., én adom... — mondják és türelmetlenül várják a választ.

— Az öcsém életét minden áron menteni szeretném — így Gabriella, aki pedig aszszony, gyereke is van.

— Tőlem tessék, fiatal, erős vagyok — kéri az orvost Zsóka.

— Pistát nagyon szeretem — érvel Laci. — Mi a legbensőbb, rejtett titkainkat is megbeszéljük, szinte összenőttünk, az életemet is oda-adnám érte...

A legkülönbözőbb vizsgálaton esnek át és izgatottan lesik az orvos ajkát, amikor elhangzik a döntés.

— Lacira esett a választás. Zsóka sírva fakad, Laci boldogan mosolyog, Gabriellának könnyes lesz a szeme. Az orvos is meghatódik a jeleneten...

Hatvan éve próbálkozott először állatkísérletekben veseátültetéssel a bécsi Ullmann professzor. De fél évszázaddal is több idő telt el addig, amíg 1954-ben Bostonban egy kutatócsoportnak — Merrill és Murray orvosokkal az élen — első ízben sikerült emberbe vesét átültetni oly módon, hogy a szervezet végleg befogadta azt, s az »új« vese el is láthatta feladatát. Fontos körülmény, hogy az első sikeres próbálkozás két szereplője — az is, aki a vesét kapta, s az is, aki adta — ikertestvér, mégpedig egyetértő iker volt. Ezután sokáig kudarcra járt minden más olyan próbálkozás, amelyben nem egyetértő iker adtak egymásnak vesét.

Miközben a sebészek, urológusok, belgyógyászok és élettani kutatók a vese és egyéb szervek átültetésének problémáival birkóztak, az orvostudomány többi ágával az immunológia is előrehaladt. Az immunitás törvényszerűségeinek kutatói megtalálták annak magyarázatát, hogy miért lehetséges szerv- és szövetátültetés egyetértő iker esetében, és miért nem idegenek között. A beültetett szerv pusztulása immunológiai törvényszerűségekkel magyarázható.

A szervátültetések sikerének tehát előfeltétele, hogy a szervezet »megismerhesse« a beültetett testszövetek fehérjéit és ne termeljen ellenanyagokat. Maga a műtét és annak technikai végrehajtása kényes és bonyolult ugyan, de a legnehezebb feladat a szervezet immunreakcióinak átmeneti, vagy tartós visszaszorítása és mindaz, ami — az egyéb-ként életfontosságú — immunitás csökkenéséből, vagy hiányából fakad. Az ellenanyagot termelő sejtek »bénítására« általában háromféle eszközt használnak: Azonban az immunreakciók csökkenése következtében ugyanakkor a beteg egészsége és élete fokozott veszedelembe is kerül! Ilyenkor egyetlen apró fertőzés, a legenyhébb nátha is végzetes lehet, hiszen védekező kész-

ségét az átültetés sikere érdekében »kikapcsolták«.

Ezeknek a veszedelemeknek csökkentése a beteget úgynevezett steril szobában helyezik el. A legnagyobb gondossággal fertőtlenítik körülötte a levegőt, minden tárgyat, s az ápolónők és orvosok is steril ruhában végzik mellette teendőiket, akár a műtőben.

Minden feltétel adva van a műtétnek, de nincs steril szoba. Év vége van, a jelentős kiadás nem szerepel a költségvetésben, azonban mégis sürgősen szükség van rá.

Három nap múlva készen áll! Még telefont is beszerelnek, üvegfalat építenek és a nővérek szinte majdnem összevesznek: mindnyájan vállalni akarják, hogy kámszában, napi 8 órai szolgálattal, heteken keresztül ellátják a beteget. Anélkül, hogy társaságba mehetnének, feladva a karácsonyt, az új évet, minden szabad idejüket...

Hat fiatal nővére, Ilonkára, Rózsiára, Évára, Csöpi-re, Matildra és Margitira esik a választás...

Elérkezett december 21-e, a nagy műtét napja. A klinikán mindenki lábujjhegyen jár, a betegszobákban senkinek sincs semmiféle panasa és így telnek néma csendben az órák. Dél előtt 10-től délután 2-ig!

Laci egyik veséje átkerül Pista testébe.

Laci délután magához tér. Ágya mellett ül Gabriella és figyelő ébredését.

— Pisti meggyógyul...? — ez az első szava. Ebben a mondatban meggyőződés és kérdés egyaránt rejlik...

Pistát a steril szobában orvosok és ápolónők veszik körül.

A két testvér kezében telefon.

— Hogy vagy, Pistikém? — Jó veséd van, Lacikám! már jól működik. — Jobban érzed magad? — Igen, már ettem is. — Légy erős, meg fogsz gyógyulni...

Alig telt el egy hét. Még nem ért véget az életmentő harc. A tapasztalatok szerint a beültetett vese sorsában a műtétet követő 9—14. és 20—30. nap a legválságosabb. Sőt, három hónap múlva is aggodalmat keltő tünetek támadhatnak. Még sok-sok problémát kell megoldani, legyőzni addig, amíg a gyógyíthatatlan vesét az új pótolja. A Szántó család összefogása, Laci mélyszéles testvéri szeretete, az első magyarországi veseátültetés bátor kísérlete azonban az emberért folytatott küzdelem magasatos példája.

Markovits Tibor

Készül a választók ideiglenes névjegyzéke

A jegyzékkel közszemlére hocsátják

Szegeden — mint erről hírt adtunk — jól és gyorsan haladt a választópolgárok összeírása. E munka befejezése után a városi tanácsnál, valamint a kerületi tanácsoknál megkezdtek a választók ideiglenes névjegyzékének összeállítását. Nagy munka ez, mert a város valamennyi szavazati jogú lakóját számba kell venni, intézkedni, hogy a névjegyzék kerüljenek. Az ideiglenes névjegyzéket január 14—19 között közszemlére hocsátják a kerületi tanácsoknál. A választásokkal,

névjegyzékkel kapcsolatos esetleges kérdésekre minden nap megfelelő tájékoztatást adnak a városi és a kerületi tanácsok választási csoportjai.

A választásokra készülve mindjárt az új esztendő elején, január 2-án megalakul Szegeden a népfőnt városi és három kerületi választási elnöksége, valamint létrehozzák a választókerületi bizottságokat is. Ezzel egyidőben mind a választási elnökségek, mind pedig a választókerületi bizottságok letesszik a hivatali esküt.